

EIRAWATER AS

Saksbehandlar, innvalstelefon

Pernille Stordal Rønning, 71 25 84 83

Att.Olbjørn Kvernberg

Dispensasjon til legging av røyrleidning til Eirawater AS i Nauste naturreservat - ekstra strekning - Molde kommune

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal viser til søknad av 24.04.2024 og 25.04.2024, samt møte som fant sted 24.04.2024, om røyrtrase gjennom Nauste naturreservat. Viser også til søknad datert 25.10.2023 og 06.09.2023, og dispensasjon gitt 21.11.2023, om legging av røyrleidning gjennom Naust naturreservat frå Eirakilden til EIRA Water AS sitt nye anlegg som skal stå klart i 2024.

Vedtak

Statsforvaltaren gir EIRA Water AS dispensasjon frå § 3 i verneforskrifta for Nauste naturreservat til å utvide traseen for vassleidninga gjennom naturreservatet. Heimel for vedtaket er § 48 i naturmangfaldlova.

Vilkår

- Røyrleidninga skal gravast ned på ein skånsam måte, og terrenget tilbakeførast til opphavleg. Traseen skal vere så smal som mogleg (ca. 3 meter oppgitt i søknaden). Gravemassane skal tilbakefyllast i grøfta etterpå. Toppvegetasjonen skal leggjast til side under gravinga, og leggjast tilbake slik det låg etterpå. Det skal leggjast vekt på å oppnå minimal dreneringseffekt av grøftene.
- For å unngå spreiding av framande artar inn i verneområdet, skal maskiner og reiskap vere reingjort på sikker plass utanfor reservatet før anleggsarbeida startar. Det skal ikkje nyttast tilførte massar, og stadeigne massar skal ikkje flyttast internt i reservatet.
- Gravemaskina skal vere så lita som praktisk mogleg for å gje minst mogleg inngrep.
- Det skal ikkje fellast fleire tre enn strengt nødvendig, og dei skal ligge att i terrenget for naturleg nedråtning.
- Tiltaket skal gjennomførast så fort som mogleg, for å unngå meir forstyrring på fuglelivet enn nødvendig.
- Tiltaket skal følgjast opp i felt av EIRA Water AS, med bilete oversendt til Statsforvaltaren.

Søknaden

EIRA Water AS planlegg å auke produksjonen i fabrikk på Nauste frå inntil 100 000 flasker pr. døgn til inntil 400 000 flasker pr. døgn frå 1. juli 2024. Det er difor søkt dispensasjon for å legge ei ny røyrleidning på 110/90 mm i ny trase frå Eirakilden til fabrikk.

Traseen var bestemt, og det var gitt dispensasjon til å legge røyrleidning gjennom naturreservatet, jf. Dispensasjon gitt 21.11.2023. Det skulle bli brukt styrt boring i en trase under Eira, mellom dyrka mark på begge sider av elva. Styrt boring var i gang, men den 24.04.2024 oppstod det problem. Dei møtte på harde massar som dei ikkje greier å komme gjennom, slik at dei ikkje kom langt nok ned til å rekke heilt bort til dyrkamarka på sørsida av Eira. Boren blir pressa opp og kjem opp i elvekanten på sørsida av Eira (sjå bilete i figur 2).

Det søkast dermed om å grave ei grøft frå punktet boren kjem opp ved Eira og opp til det opprinelege punktet på dyrka marka (sjå figur 1). Gravinga vil bli utført av ei 3,5 tonns gravemaskin. Denne vil bli vaska før oppstart. Bredda på traseen vil bli ca. 3 meter. Lengde på ca. 90 meter. Grøfta vil bli ca. 1 meter djup. Trær og kvister som blir tatt ned, blir lagt til side for å bli liggjande. Torv og jord vil bli lagt på den eine sida av grøfta, grusmassar vil bli lagt på den andre sida. Alt vil bli tilbakeført slik det var så godt som mogleg. Alt vil bli dokumentert med bilete.

Figur 1: Rød linje visar strekninga som skal gravast. Boren kjem opp i kanten på Eira, og det blir ein trase fram til marka i sør.

Figur 2: Bilete som viser kor boren kjem opp ved Eira. Foto frå søkar (EIRA Water AS).

Lovgrunnlaget

Søknaden er vurdert opp mot gjeldande verneforskrift, fastsett ved kongeleg resolusjon 8.11.2002 (FOR-2002-11-08-1242). Alle vegetasjon på land og i sjøen, også daude plantar, er freda mot skade og øydelegging, jf. § 3.1 i verneforskrifta. I § 3.3 står det at det ikkje må setjast i verk tiltak som kan endre naturmiljøet, som t.d. oppføring av bygningar, anlegg og fast innretningar, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkablar og kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering og anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, utføring av kloakk eller tilførsel av konsentrert forureining, tømning av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske plantevern- eller skadedyrmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga er ikkje fullstendig.

Statsforvaltaren kan gi dispensasjon frå verneforskriftene i medhald av § 48 i nml, der det heiter: *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. (...).*

Søknaden må også vurderast etter prinsippa i nml §§ 8-12, jf. § 7. Dette er prinsipp som omfattar vurdering av kunnskapsgrunnlag (§8), føre-var-omsyn (§9), samla belastning (§10), kostnadar knytt til ev. skade på naturmangfald (§11) og miljøforsvarleg teknikk og driftsmetode (§12).

Statsforvaltaren si vurdering

Formålet med fredinga av Nauste naturreservat er å ta vare på det største og mest intakte elvedelta i fylket. Dette er eit typeområde for eit stort strandengkompleks på eit delta. Den opphavelige biologiske funksjonen og landskapskarakteren er intakt og har store botaniske, zoologiske og geomorfologiske verneinteresser.

Nauste naturreservat er eit større brakkvannsdelta med stor verdi. Det er kartlagt områder som semi-naturlig eng og semi-naturleg strandeng i strekninga kor røyrtraseen skal gå. Semi-naturlig strandeng er ein naturtype som er sterkt trua (EN) på norsk rødliste for naturtypar, medan seminaturleg eng er vurdert som sårbar (VU). Eira er ei anadrom strekning for laks og sjøaure. Det er kartlagt elvemusling i elva, som er ein art som er sårbar (VU) på norsk rødliste, og er ein ansvarsart for Noreg.

Denne dispensasjonen må sjåast i samanheng med dispensasjonen som ble gitt 21.22.2023. Området kor det søkast om graving er kartlagt som seminaturleg eng. Det er også eit smalt område heilt ned mot Eira som er kartlagt som seminaturleg strandeng. Styrt boring skulle brukast blant anna for å unngå påverknad ved graving i desse naturtypene. Når det ikkje gjekk som først antatt, så er det vanskeleg å finne ei anna og alternativ løysning som ikkje inneheld graving i området. Det er dermed viktig at påverknaden blir så liten som mogeleg. Traseen skal gravast så smal som mogleg, og det skal takast vekk så lite vegetasjon og tre som det går ann. Det skal også køyrast så lite som mogleg i det aktuelle området mellom elva og den dyrka marka. Det skal ikkje køyrast i andre områder enn der sjølve traseen skal gå.

Hekkeperioden for fugl er så vidt i gang. For å unngå for stor påverknad på hekkande fugl over ein lengre periode, må arbeidet gjerast så fort så mogleg, da det allereie er arbeid og aktivitet i området. Når arbeidet er ferdig, skal maskinar og utstyr fjernast for å unngå unødige forstyrrelse på fuglelivet og anna liv.

For å unngå spreiding av framande artar, må maskiner og utstyr vere reingjort på sikker plass (nml §§ 9, 11 og 12). Det skal ikkje nyttast tilførte massar, og stadeigne massar skal ikkje flyttast internt i reservatet.

Føresett gjennomført som skissert over, vil eit smalt område av den seminaturlege enga og strandenga, altså noko av verneverdiane, bli påverka. Dette vart forsøkt unngått med styrt boring. Da det ikkje gjekk som planlagt, ser vi ikkje anna moglegheit enn at tiltaket må gjennomførast på denne måten. Det er kun denne strekninga som no står att med røyrlegging. Med riktig metode vil terrenget gro att og vegetasjon og tre kome tilbake. Etter ein samla vurdering så gis det dispensasjon til å grave ned røyrleidninga i den resterande strekninga. Sjølv om verneverdiane påverkast i noko grad, vil det ikkje bli stor belastning på heile elvedeltasystemet, og den biologiske funksjonen og landskapskarakteren for elvedeltaet vil oppretthaldast (nml § 10 og § 48).

Kunnskapsgrunnlaget er godt (nml § 8), og det er sett vilkår som sikrar miljøforsvarleg gjennomføring (nml §§ 11 og 12, jf. også nml § 9).

Anna lovverk

Vi gjer merksam på at vedtaket berre omfattar dispensasjon frå verneforskrifta i medhald av naturmangfaldlova. Nødvendige løyve etter anna lovverk må avklarast med rette myndigheiter.

Klage på vedtaket

Partene i saka eller andre med rettsleg klageinteresse kan klage på vedtaket innan tre veker frå det er mottatt. Klagen må vere grunngitt, og skal sendast til Statsforvaltaren. Miljødirektoratet avgjer klagen dersom Statsforvaltaren opprettheld vedtaket. Reglane om klage på vedtak går fram av kapittel VI i forvaltningslova.

Med helsing

Linda Aaram (e.f.)
underdirektør

Pernille Stordal Rønning
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MOLDE KOMMUNE

Rådhusplassen 1

6413

MOLDE